

Vergeeten spoor van Palme-moord naar Hallander wordt documentaire

Halmstad - Hij was de Hallander die in de buurt woonde, een hekel had aan Olof Palme, in financiële problemen kwam, geen alibi had en het vermiste wapen bezat dat nooit is getest. Het is het vergeten spoor in het onderzoek naar de moord op Olof Palme, dat nu een documentaireserie wordt. - We gaan verschillende nieuwe details blootleggen," zegt journalist Marc Pennartz.

Konrad Olsson

04:00 - 26 Nov, 2022

Commissaris van politie Hans Holmér houdt twee Smith & Wesson 357 Magnum revolvers omhoog tijdens een persconferentie op het politiebureau in Stockholm op 31 maart 1986. Dit zou het type wapen zijn dat mogelijk is gebruikt bij de moord op de Zweedse premier Olof Palme. De premier werd op de avond van 28 februari 1986 om ongeveer twintig minuten over elf door een onbekende aanvaller doodgeschoten op de hoek van Sveavägen en Tunnelgatan, toen hij en zijn vrouw Lisbet naar huis liepen na een bezoek aan de bioscoop eerder op de avond. Foto: Lars Hedberg / TT /

Er is meer dan 36 jaar verstreken sinds de moord op premier Olof Palme in het centrum van Stockholm. Er volgde een stortvloed aan theorieën en geschriften sinds die 28e februari, maar niemand is veroordeeld voor de moord.

Hoop ontstond toen in 2020 hoofdaanklager Krister Petersson een persconferentie belegde waarop Stig "Skandiaman" Engström werd geïdentificeerd als de waarschijnlijke moordenaar. Aangezien Engström al lang overleden was, werd het

onderzoek afgesloten. Er was geen moordwapen of technisch bewijs en de speculaties gaan in veel kringen door.

Naast bekende hypothesen zoals rond de PKK, Zuid-Afrika, het politiespoor, de Skandia-man, de 33-jarige en Christer Pettersson, is er nog een andere waarbij een man betrokken is die in het onderzoek opdook, maar dat zelden in de media verscheen of algemeen bekend is geworden.

De Deense journalist Paul Smith vestigde al vroeg de aandacht op de man die gewoonlijk de dubbelganger van Christer Pettersson wordt genoemd en in het onderzoek bekend staat als GH (G staat voor dader en H voor acht als achtste letter van het alfabet). Smith heeft een Deens boek geschreven over GH, waardoor het spoor wat meer media-aandacht heeft gekregen.

- Ik had eerder een boek geschreven over de moord op Palme, toen ik stuitte op geheim materiaal van de politie. Toen kreeg ik de naam, meer informatie over GH en ontdekte ik wat er met hem gebeurd was," zegt Paul Smith.

GH werd in de jaren vijftig in Harplinge geboren en verhuisde al snel met zijn gezin naar Halmstad. Een ander familielid werd een paar jaar later geboren, maar toen GH tien jaar oud was, verhuisde hij naar Stockholm. Zijn ouders werden elders in het land geboren en er is weinig bekend over zijn tijd in Halland.

Na een gokwinst van iets meer dan een miljoen in het begin van de jaren tachtig kon hij zich fulltime aan aandelenhandel wijden. Kort daarna zou GH op zijn televisie hebben geschoten toen Olof Palme daar te zien was. Hij werd ook veroordeeld voor dierenmishandeling in 1985 na het schoppen van een hond.

Om zijn rendement te verhogen, koos GH voor een hypotheek op de aandelen om meer te kopen. Maar de dag voor de moord op Palme drukte de sociaal-democratische regering een verdubbeling van de omzetbelasting door, waardoor de beurs met 5,3% daalde. De drastische verslechtering van zijn economie zou het motief zijn geweest voor de GH, die toch al een hekel had aan Palme.

Toen Palme werd vermoord op Sveavägen, woonde GH in Vasastan, ongeveer 1,7 kilometer verderop. Hij was een actief lid van een schietclub en de geregistreerde eigenaar van een Smith & Wesson .357 Magnum revolver. Voor wat betreft de nacht van de moord beweerde GH dat hij ziek was geweest.

Het type wapen waar de politie vooral naar zocht is zo'n revolver en kaliber. Een paar jaar later kon de politie alle in het district Stockholm geregistreerde wapens van dit type testen. De enige uitzondering was de revolver die GH bezat - ondanks dat hij verschillende dagvaardingen had ontvangen.

Na kritiek van de enquetecommissie op het Palme-onderzoek naar het GH-spoor kon Aftonbladet-verslaggever Anders Johansson de man in 1999 ontmoeten en een

interview regelen. GH vertelde hoe hij verwachtte dat de politie contact met hem zou opnemen, maar dat hij hen niet vertrouwde.

- Hij had een vals adres, maar ik zag dat zijn moeder een zomerhuis buiten de stad had. We gingen er in een opwelling heen en ontmoetten de moeder voordat GH in een pak plus attachékoffer daar op fluisterton verscheen. Aanvankelijk was hij totaal ongeïnteresseerd om te praten, maar toen ik naar zijn mening peilde over de manier waarop de autoriteiten het Palme-onderzoek hadden aangepakt, kwamen er heel wat gedachten los. Hij beweert dat het wapen is verkocht aan een onbekende.

Maar niet veel mensen schijnen dat te geloven.

- Hehe, nee en hij was zich er waarschijnlijk van bewust dat het niet goed was. Dus de uitleg klonk nogal cryptisch. Ik herinner me geen Hallands dialect en ik denk dat ik hem nooit uit mijn gedachten heb gelaten. Nu blijft de twijfel over wat er is gebeurd, want de persconferentie van 2020 was een grote teleurstelling.

De bekende journalist Hasse Aro heeft het GH-spoor meermaals belicht, zowel in Efterlyst als in de podcast "Zaken die ik nooit vergeet". Toen Aro in "Nyhetsmorgon" GH ter sprake bracht, leken de programmaleiders Peter Jihde en Tilde de Paula een beetje verbaasd over het vergeten spoor.

- Het was een persoon die grondig onderzocht had moeten worden, maar dat is nooit gebeurd en hij had geen alibi. Hij werd ondervraagd en had een vreemde verklaring voor waar het wapen was gebleven. Het was het enige bekende wapen dat niet getest was. Je kunt het niet eens een onderzoek noemen, het liep dood. Er zijn veel zwaardere aanwijzingen tegen GH dan tegen de Skandia-man, maar de hele zaak is onder de radar gevallen en heeft nauwelijks aandacht gekregen, zegt Aro.

Een andere buitenlandse journalist die het GH-spoor heeft gevolgd is de Nederlander Marc Pennartz, die las wat de enquetecommissie erover had geschreven. Daaruit bleek dat GH een waarschijnlijke moordenaar was waarna Pennartz ook een boek over hem schreef, ook al betekende de coronapandemie dat bezoeken aan Zweden voor onderzoekswerk beperkt waren.

- Ik heb contact gelegd met een familielid van GH en met mensen in Zweden die ook in dit spoor geïnteresseerd zijn. Sindsdien hebben we vooruitgang geboekt en werken we aan een documentaire over hem. Deze wordt besproken met verschillende platforms, en we gaan meer nieuwe informatie onthullen," zegt Pennartz.

Wat hebben de mensen die u heeft gesproken over GH gezegd?

- We hebben contact gehad met enkele familieleden. Wat opvalt bij de geïnterviewde familieleden is dat velen van mening zijn dat hij wel degelijk een mogelijke dader was. Dat is ongebruikelijk want familieleden zeggen meestal anders, maar hier is het andersom. Sommigen zijn niet verbaasd dat GH een verdachte werd.

Naast de documentaire komt er een nieuw boek over GH, en daarom werkt Pennartz samen met producent Kajsa Stål en researcher Peter Isaksson, die eerder werkten aan "Kalla fakta" en "Dokument inifrån".

- Toen de pandemie eindigde, konden we de situatie opnieuw bekijken. We willen geen speculaties, en we hebben politieagenten die eerder weigerden te praten zover gekregen dat ze openheid van zaken geven. We zijn dus ongeveer een jaar bezig, maar er zijn aanwijzingen en ons motto is "vanuit het onderzoek". We kijken naar het onderzoek en degenen die GH hebben ontmoet", zegt Peter Isaksson.

Waar ben je in het proces?

- Het is de bedoeling dat de documentaire in drie delen van elk 45 minuten bestaat. Rond de verjaardag van de moord kunnen reconstructies worden opgenomen. We willen dan aan de slag, dus we kunnen verwachten dat het in het voorjaar klaar is.

Naast Aro en de buitenlandse journalisten heeft GH de meeste aandacht gekregen in de podcast Palmemordet van Dan Hörning en Tobias Henricsson. Ze hebben tot nu toe 16 afleveringen rond het onderwerp gemaakt.

- Het zijn enkele van onze meer populaire afleveringen, en dan komen er nieuwe documenten aan het licht nadat het moordonderzoek is afgesloten. Het is een documentenstroom waar je meer van de verhoren te lezen krijgt. Veel mensen hebben bijgedragen en oud materiaal doorzocht, dus we zullen meer afleveringen uitbrengen als er meer informatie beschikbaar komt. Voor buitenstaanders is GH een raadsel", zegt Henricsson.

Wat gebeurde er daarna met GH? In de jaren negentig werd een huiszoeking verricht, maar noch dat noch de verhoren leidden tot een vervolging; het laatste vond plaats in 2007. Het jaar daarop nam een familielid van GH contact op met de politie omdat hij depressief leek.

De politie ging naar zijn flat en probeerde zonder succes contact te maken. Daarna klonk een schot en bleek GH zichzelf van het leven te hebben beroofd met een geweer. De informatie over de zelfmoord bereikte het Palme-onderzoek pas nadat het appartement was leeggehaald. Zijn revolver is nog niet gevonden.

